

علوم و فنون ادبی ۲

۱- توضیح مقابل کدام اثر درست است؟

- ۱) مرصادالعباد: نجم دایه این کتاب را به نثری ساده و گاه دارای سجع و موازنه نگاشته است.
- ۲) لمعات: فخرالدین عراقی در این اثر سیر و سلوک عارفانه را در قالب نظم بیان کرده است.
- ۳) تاریخ جهانگشا: عطاملک جوینی این کتاب را درباره‌ی تاریخ ظهور چنگیز و با نثری ساده و روان نوشته است.
- ۴) المعجم فی معاییر اشعار العجم: شمس قیس رازی آن را در علم عروضی با مقدمه‌ای ساده و متنی مصنوع نوشت.

۲- کدام گزینه از نظر تاریخ ادبیات نادرست است؟

- ۱) سبک عراقی از اوایل قرن هفتم تا اوایل قرن دهم سبک غالب متون ادب فارسی بود.
- ۲) روی کارآمدن غزنویان و سلجوقیان و تغییر مرکز ادبی و سیاسی از عوامل تغییر سبک در متون زبان فارسی است.
- ۳) در حمله‌ی مغول شخصیت‌هایی چون نجم‌الدین کبری، عطار نیشابوری و جلال‌الدین خوارزمشاه به قتل رسیدند.
- ۴) پس از سقوط حکومت المستعصم بالله، زبان رسمی و رایج عربی از رواج افتاد و زبان فارسی رونق بیشتری گرفت.

۳- کدام مورد از مختصات زبانی شعر سبک عراقی نیست؟

- ۱) کاهش لغات فارسی اصیل قدیمی
- ۲) کاهش به‌کارگیری نشانه‌ی «مر» در کنار مفعول
- ۳) افزایش به‌کارگیری لغات عربی
- ۴) رواج یافتن غزل عاشقانه و عارفانه

۴- همه‌ی ابیات در سبک خراسانی سروده شده‌اند؛ به‌جز:

- ۱) عقل سلطان قادر خوش‌خوست / آن که سایه‌ی خدای گویند اوست
- ۲) به میان قدر و جبر ره راست بجوی / که سوی اهل خرد جبر و قدر درد و عناست
- ۳) عقل در کوی عشق نابیناست / عاقلی کار بوعلی سیناست
- ۴) کی شود عز و شرف بر سر تو افسر و تاج / تا تو مَر علم و خرد را نکنی زین و رکیب

۵- نویسندگان آثار «محاکمة اللغتين، انوار سهیلی، جمشید و خورشید» به ترتیب، در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) امیرعلی شیرنواپی - ملاحسین واعظ کاشفی - سلمان ساوجی
- ۲) ظهیرالدین بابر - ملاحسین واعظ کاشانی - عبید زاکانی
- ۳) امیرعلی شیرنواپی - ملاحسین واعظ کاشانی - سلمان ساوجی
- ۴) ظهیرالدین بابر - ملاحسین واعظ کاشفی - عبید زاکانی

۶- تعداد تشبیه بلیغ موجود در کدام بیت بیشتر است؟

- ۱) دل کوفته‌ام چو تخمکان ز آتش قهر / لب شسته به هفت آب ز آلابش دهر
- ۲) سحاب دست ترا جود کمترین باران / محیط طبع ترا علم کمترین گهرست
- ۳) ای ز لعل لب تو چاشنی قند و شکر / ای ز نور رخ تو روشنی شمس و قمر
- ۴) بر من کمان ابرو مشکین چه می‌کشی / خوش خوش بکش به غمزه که حاجت به تیر نیست

۷- در کدام بیت «دو تشبیه اسنادی» به‌کار رفته است؟

- ۱) از حسن تو جیب خاک پر ماه است / یوسف ز خجالت تو در چاه است
- ۲) هر چون نگرَم قصه‌ی من با کَرَم تو / چون قصه‌ی آن اشتر و ماه است و عرابی
- ۳) در سراپرده‌ی امکان نبود رنگ بقا / هر چه جز پرتو ماه است کتان است اینجا
- ۴) ماه است ساقی و قدح باده مشتری / وین هر دو را منم به دل و دیده مشتری

۸- هر دو تشبیه «بلیغ و گسترده» در کدام بیت وجود دارد؟

- ۱) برای از خاور طاعات عارف / پس اندر اختر همت نظر کن
- ۲) جهان فردوس وش کن از نسیمی / ز بوی گل به باغ اندر اثر کن
- ۳) چو عشقش بلبل است از باغ جانت / روان و عقل را شاخ و شجر کن
- ۴) غلاما خیز و ساقی را خبر کن / که جیش شب گذشت و باده در کن

۹- در کدام بیت آرایه‌ی «مجاز» به‌کار رفته است؟

- ۱) یافت با شکوه ره زندگی من پایان / چون جرس ناله‌ی من زاد سفر بود مرا
- ۲) همه مستی خلق از ساغر و پیمانه می‌خیزد / مرا دیوانگی زان نرگس مستانه می‌خیزد
- ۳) به هر دیار که محمل رود ز چشم منش / گذار بر سر آب زلال خواهد بود
- ۴) جگر شیرنداری سفر عشق مرو / تاب شمشیرنداری سفر عشق مرو

۱۰- آرایه‌های «مجاز و تشبیه» در کدام بیت به‌کار رفته است؟

- ۱) کسی رفت و آثار خیرش نماند / نشاید پس مرگش الحمد خواند
- ۲) باز آمدم چون عید نو تا قفل زندان بشکنم / وین چرخ مردم‌خوار را چنگال و دندان بشکنم
- ۳) صائب از کِلک تو شد آفاق پر برگ و نوا / این قدر برگ و نوا در غنچه‌ی منقار نیست
- ۴) بر بال عقاب آمد آن تیر جگر دوز / وز ابر مر او را به سوی خاک فروکاست

۱۱- وزن کدام بیت از تکرار چهار بار «فعولن» تشکیل شده است؟

- (۱) به من ده که بس بی‌دل افتاده‌ام / وز این هر دو بی‌حاصل افتاده‌ام
(۲) هر به ایامی چراغی بر فروخت / چون تمام افروخت بادش در دمید
(۳) من ارزان که گردم به مستی هلاک / به آیین مستان بریدم به خاک
(۴) نمی‌بینم از همدمان هیچ بر جای / دلم خون شد از غصه ساقی کجایی

۱۲- وزن کدام بیت «مفتعلن مفتعلن فاعلن» است؟

- (۱) جامه‌ای دارد ز لعل و نیمتاجی از حباب / عقل و دانش برد و شد تا ایمن از وی نغنوید
(۲) هاتفی از گوشه‌ی میخانه دوش / گفت بیخشد گنه می بنوش
(۳) چو می‌رفت از جهان این بیت می‌خواند / بر اهل فضل و ارباب براعت
(۴) دلا دیدی که آن فرزانه فرزند / چه دید اندر خم این طاق رنگین

۱۳- وزن همهی مصراع‌ها با علامت هجایی «-U---U---U-» برابر است؛ به جز:

- (۱) سال خرم فال نیکو مال وافر حال خوش / اصل ثابت نسل باقی تخت عالی بخت رام
(۲) بی‌تکلف هر که دل بر وی نهاد / چون بدیدی خصم خود می‌پرورید
(۳) ساغر می بر کفم نه تا ز بر / برکشم این دل‌ق ازرق فام را
(۴) گرچه یاران فارغاند از یاد من / از من ایشان را هزاران یاد باد

۱۴- تعداد هجاهای مصراع زیر در کدام گزینه آمده است؟

«نه به هفت آب که رنگش به صد آتش نرود»

- (۱) هفده (۲) سیزده (۳) شانزده (۴) چهارده

۱۵- علامت‌های هجایی مقابل کدام مصراع درست نیست؟

- (۱) گدای کوی تو از هشت خلد مستغنی است (U-U-U-U-U-U-U-U)
(۲) عارفش را به مثل ماه فلک نتوان گفت (U-U-U-U-U-U-U-U)
(۳) به خط و خال گدایان مده خزینهی دل (U-U-U-U-U-U-U-U)
(۴) گفتا که حافظ خیز و رو صبح است بر ایوان شاه (U-U-U-U-U-U-U-U)